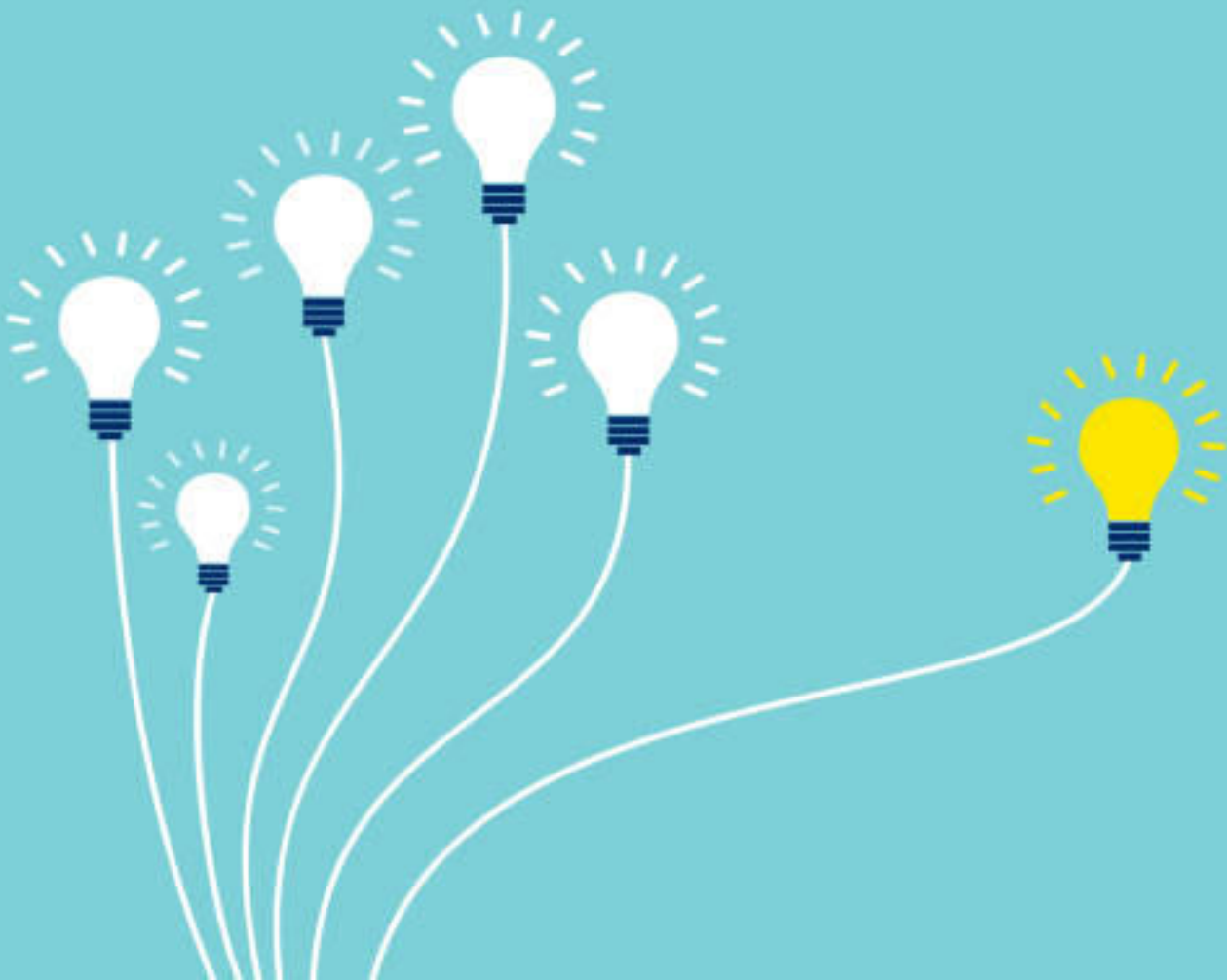

BỘ KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ
CỤC THÔNG TIN KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ QUỐC GIA

BẢN TIN

KHỞI NGHIỆP ĐỔI MỚI SÁNG TẠO

SỐ 22.2021

TIN TỨC SỰ KIỆN

- 01 Startup Kite-2021: Thúc đẩy tinh thần khởi nghiệp, sáng tạo ở học sinh, sinh viên
- 02 Do Ventures rót vốn 1,5 triệu USD cho startup Việt
- 03 Chương trình hỗ trợ doanh nghiệp "Vượt bão Covid-19 - Tăng tốc kinh doanh"
- 04 Nhà báo tham gia hỗ trợ khởi nghiệp

KHỞI NGHIỆP ĐỔI MỚI SÁNG TẠO

- 05 Đà Nẵng trở thành trung tâm khởi nghiệp sôi động ở miền Trung năm 2020
- Hệ sinh thái khởi nghiệp Malaysia - thành tố chiến lược thúc đẩy Malaysia trở thành quốc gia thịnh vượng vào năm 2030
- 06

KIẾN THỨC KHỞI NGHIỆP ĐỔI MỚI SÁNG TẠO

- 07 Làm thế nào để công ty khởi nghiệp của bạn trở thành nơi làm việc lý tưởng?

CỤC THÔNG TIN KHOA HỌC VÀ CÔNG NGHỆ QUỐC GIA

24 Lý Thường Kiệt, Hoàn Kiếm, Hà Nội

Tel: (024) 38262718

STARTUP KITE-2021: THÚC ĐẨY TINH THẦN KHỞI NGHIỆP, SÁNG TẠO Ở HỌC SINH, SINH VIÊN

Vneconomy.vn - Ngày 18/6, Cuộc thi “Ý tưởng khởi nghiệp học sinh, sinh viên giáo dục nghề nghiệp” năm 2021 - Startup Kite chính thức được phát động...

Lễ phát động cuộc thi do Tổng cục Giáo dục nghề nghiệp, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội phối hợp với Quỹ Dân số Liên hợp quốc (UNFPA) tổ chức.

Phát biểu tại buổi lễ, ông Lê Tấn Dũng, Thứ trưởng Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội kêu gọi các doanh nghiệp, các nhà đầu tư tiếp tục quan tâm thúc đẩy hệ tinh thần khởi nghiệp, chủ động tìm và tự tạo việc làm trong học sinh, sinh viên, giáo dục nghề nghiệp, qua đó, giúp giáo dục nghề nghiệp thực hiện thành công mục tiêu, tạo nguồn nhân lực chất lượng cao, đáp ứng yêu cầu đổi mới của đất nước.

Startup Kite là hoạt động hàng năm có nguồn tài trợ từ Chính phủ Nhật Bản nhằm thúc đẩy tinh thần khởi nghiệp. Đây cũng là sân chơi bổ ích, kích thích khả năng sáng tạo, tư duy năng động, truyền nguồn cảm hứng kinh doanh và trang bị kiến thức, kỹ năng khởi nghiệp cho học sinh, sinh viên.

Năm 2021, Startup Kite được tổ chức từ tháng 5 đến tháng 11 với chủ đề “Khởi nghiệp đổi mới sáng tạo thời đại 4.0”. Cuộc thi hướng đến các ý tưởng,

dự án có ứng dụng khoa học công nghệ, nhất là công nghệ số trong lĩnh vực chăm sóc, hỗ trợ người cao tuổi, người khuyết tật trong bối cảnh dịch Covid-19.

Startup Kite năm nay gồm 5 nhóm tiêu chí, đó là: Tính mới, sáng tạo; Tính khả thi và cạnh tranh; Tính chuyên môn, ứng dụng khoa học công nghệ và kỹ thuật, đặc biệt trong bối cảnh Covid-19; Thể thức trình bày, hình thức thuyết trình và phản biện; Tính hiệu quả kinh tế-xã hội và ứng dụng thực tế.

Lễ trao giải Startup Kite-2021 sẽ được tổ chức trong khuôn khổ Ngày hội Khởi nghiệp quốc gia học sinh, sinh viên giáo dục nghề nghiệp vào tháng 11/2021 tại miền Trung./

Startup Kite-2021 gồm 3 vòng thi: Vòng sơ tuyển, bán kết và vòng chung kết.

Vòng sơ tuyển diễn ra dưới hình thức thi viết, lập ý tưởng, dự án tại các cơ sở giáo dục nghề nghiệp trên toàn quốc từ tháng 5 đến hết ngày 31/8/2021 với hình thức online hoặc offline.

Vòng bán kết diễn ra dưới hình thức thi thuyết trình và phản biện từ tháng 9 đến tháng 10/2021 tại Hà Nội, thí sinh có thể đăng ký hình thức thi online hoặc offline.

Tại **vòng chung kết**, thí sinh sẽ thi kêu gọi vốn đầu tư ảo (thuyết trình và thương thuyết với các nhà đầu tư) và xử lý tình huống vào tháng 11/2021 với hình thức offline.

DO VENTURES RÓT VỐN 1,5 TRIỆU USD CHO STARTUP VIỆT

Kinhtedothi.vn - Ngày 21/6, Do Ventures công bố dẫn dắt thành công vòng gọi vốn Pre-Series A trị giá 1,5 triệu USD vào nền tảng fintech MFast.

Tham gia vòng đầu tư lần này còn có quỹ đầu tư mạo hiểm Jafco Asia đến từ Nhật Bản. MFast là một nền tảng chủ yếu phân phối các gói tài chính, bảo hiểm của các công ty vay tiêu dùng và bảo hiểm, được phát triển bởi Fintech DigiPay.

Chia sẻ về lý do đầu tư vào MFast, bà Lê Hoàng Uyên Vy, Giám đốc điều hành Do Ventures cho biết MFast giúp mang đến các sản phẩm tài chính và bảo hiểm thiết yếu cho mọi cá nhân ở khắp nơi trên Việt Nam nhờ vào mạng lưới chuyên gia tài chính rộng lớn. Là sản phẩm được phát triển bởi công ty công nghệ tài chính (Fintech) DigiPay, sau ba năm hoạt động tại Việt Nam, MFast giúp gần 600.000 người Việt Nam tiếp cận các gói dịch vụ tài chính và bảo

hiểm từ các tổ chức uy tín. Trong đó, khối lượng giải ngân cho các đối tác tài chính lên đến hơn 5.000 tỉ đồng.

Theo website, MFast là một nền tảng bán hàng và chi trả hoa hồng tự động theo định hướng công nghệ, tập trung vào 2 lĩnh vực chính mang đến nguồn thu nhập cho người dùng.

Cụ thể, trong lĩnh vực tài chính cá nhân, MFast kết hợp với các đối tác để mang đến các giải pháp tài chính cho khách hàng thông qua 2 sản phẩm là vay tiêu dùng tín chấp và thẻ tín dụng. Người dùng sẽ giới thiệu hoặc tham gia các vai trò bán hàng đối với khách hàng có nhu cầu tài chính và nhận hoa hồng.

Còn với lĩnh vực bảo hiểm, startup này hợp tác

với các đơn vị bảo hiểm để cung cấp sản phẩm bảo hiểm phi nhân thọ như bảo hiểm xe máy, ô tô, tai nạn cá nhân,...

Về việc trả hoa hồng, hệ thống sẽ tự tính toán trước khi trả ngay trên từng hồ sơ thành công như mất 1 phút để trả hoa hồng cập nhật lên MFast, kể từ khi hồ sơ chuyển trạng thái giải ngân và cần 5 phút để tiền chuyển về tài khoản ngân hàng, máy ATM bất kỳ ở Việt Nam (thông qua mạng lưới ngân hàng liên kết Napas).

Hai đồng sáng lập MFast là anh em sinh đôi. Trong đó, ông Phan Thanh Vinh đang đảm nhiệm vai trò Chủ tịch kiêm giám đốc công nghệ (CTO) và ông Phan Thanh Long là Giám đốc điều hành.

Ông Phan Thanh Long có bằng Kỹ sư tại Học viện Công nghệ Bưu chính Viễn thông, TP.HCM; chứng chỉ MBA chuyên ngành công nghệ thông tin và quản trị kinh doanh. Doanh nhân này hiện còn là đồng sáng lập/CEO LatuSoni, đồng sáng lập/CTO VietGuys.

Cũng tốt nghiệp Học viện Công nghệ Bưu chính Viễn thông, với chuyên ngành điện tử-viễn thông, ông Phan Thanh Vinh từng có 3 năm làm việc tại Harvey Nash Việt Nam trước khi cùng ông Long thành lập các công ty Digitel, DigiPay.

Mới ra mắt thị trường từ giữa năm 2019, sản phẩm bảo hiểm của MFast đã giúp các công ty bảo hiểm phân phối hơn 50 tỉ đồng giá trị sản phẩm cho người dùng.

Với 75-80% khách hàng cuối đến từ các tỉnh thành xa và khu vực nông thôn, MFast giúp mọi thành viên trong xã hội được tiếp cận và sử dụng các sản phẩm, dịch vụ tài chính một cách thuận tiện, chi phí hợp lý.

Với 1,5 triệu USD đầu tư từ vòng huy động vốn lần này, MFast sẽ dùng để mở rộng độ tại các tỉnh, thành cũng như chi thêm vào công nghệ, hướng đến mở rộng hoạt động ra thị trường các nước Đông Nam Á.

Quỹ đầu tư Do Ventures có quy mô 50 triệu USD, chuyên rót vốn vào giai đoạn đầu và đã đầu tư vào F99, Palexy và nền tảng công nghệ giáo dục Manabie.

Trong khi đó, Jafco Asia thuộc Jafco Co., Ltd - quỹ đầu tư mạo hiểm lớn tại Nhật Bản./.

CHƯƠNG TRÌNH HỖ TRỢ DOANH NGHIỆP “VƯỢT BÃO COVID-19 - TĂNG TỐC KINH DOANH”

Thanhvien.vn - Dịch Covid-19 ngày càng diễn biến phức tạp, khiến doanh nghiệp khởi nghiệp điêu đứng và thậm chí phá sản. Từ thực tế này, một chương trình hỗ trợ hoàn toàn miễn phí giúp doanh nghiệp “vượt bão Covid” đã ra đời.

Mới đây, Quỹ khởi nghiệp Startup Vietnam Foundation (SVF) đã công bố chương trình “Vượt bão Covid-19 - Tăng tốc kinh doanh” hoàn toàn miễn phí dành cho các doanh nghiệp, đặc biệt doanh nghiệp khởi nghiệp.

Chương trình “Vượt bão Covid-19 - Tăng tốc kinh doanh” sẽ tập trung hỗ trợ doanh nghiệp siêu nhỏ, vừa và nhỏ cải thiện kết quả bán hàng, thúc đẩy doanh số với sự hỗ trợ về kiến thức và công cụ bởi mạng lưới cố vấn, đối tác trong nước và quốc tế... để giúp các doanh nghiệp có thể vượt qua được khủng hoảng của dịch bệnh.

Với mạng lưới cố vấn, đối tác lớn trong nước và

quốc tế như Google.org, Youth Business International, Microsave Consulting, I.Value Holding, NextAcademy, Haravan, VNG Cloud, Mekong Capital,..., chương trình được kỳ vọng sẽ là nền tảng giúp doanh nghiệp tìm thấy động lực và nguồn lực vượt qua cơn khủng hoảng của đại dịch Covid-19 và tạo nên kết quả bứt phá trong kinh doanh.

Khóa đầu tiên của chương trình tập trung hỗ trợ 50 doanh nghiệp vừa và nhỏ đang tăng trưởng và có mong muốn mở rộng hoạt động kinh doanh (mở rộng tệp khách hàng, tăng độ phủ trên thị trường, tăng doanh số). Chương trình tập trung vào việc huấn luyện - cố vấn - tư vấn cho các doanh nhân, thúc đẩy

chủ doanh nghiệp hành động theo kế hoạch bán hàng - phát triển kênh phân phối - mở rộng tệp khách hàng tiềm năng - gia tăng sự hài lòng của khách hàng. Trong vòng 5 tháng, chủ doanh nghiệp sẽ trải qua hành trình tăng tốc trong việc phát triển doanh nghiệp và thị trường, với sự hỗ trợ của một cố vấn chính, nhóm hỗ trợ của doanh nghiệp chung trong chuỗi giá trị, hội đồng cố vấn chiến lược và các cố vấn đồng hành.

Đối tượng có thể tham gia “Vượt bão Covid-19 - Tăng tốc kinh doanh” là những doanh nghiệp đang hoạt động ở Việt Nam. Chủ doanh nghiệp trẻ, chủ doanh nghiệp là phụ nữ được khuyến khích tham gia chương trình. Bên cạnh đó, chương trình không giới hạn lĩnh vực và quy mô của doanh nghiệp, đang hoạt động và có sản phẩm trên thị trường, có nguồn doanh thu nhất định. Hoặc là những doanh nghiệp có mong muốn mở rộng hoạt động kinh doanh (mở rộng tệp khách hàng, tăng độ phủ trên thị trường, tăng doanh số,...).

Tham gia chương trình hoàn toàn miễn phí trong vòng 5 tháng, doanh nghiệp sẽ được triển khai các hoạt động tự đánh giá, lập kế hoạch kinh doanh, thực thi kế hoạch và tìm kiếm sự hỗ trợ để vượt qua các thách thức trong quá trình thực hiện kế hoạch.

Bên cạnh đó, chương trình sẽ giúp doanh nghiệp khởi nghiệp tạo ra một nền tảng chia sẻ, hỗ trợ lẫn nhau giữa các doanh nghiệp nhỏ và đang phát triển, hướng đến một cộng đồng thực chiến trong việc vận hành và mở rộng hoạt động kinh doanh, đặc biệt trong bối cảnh Covid-19.

Chương trình cũng cung cấp cho doanh nghiệp mạng lưới các giải pháp phát triển kinh doanh được kiểm chứng về chất lượng bao gồm các dịch vụ tư vấn, cố vấn, huấn luyện trong nước và quốc tế, các dịch vụ phát triển kinh doanh tại địa phương và các tổ chức hỗ trợ.../.

NHÀ BÁO THAM GIA HỖ TRỢ KHỞI NGHIỆP

Diendandoanhngiep.vn - Chương trình Khởi nghiệp Quốc gia do Diễn đàn Doanh nghiệp thực hiện vừa được xếp hạng là một trong 3 đơn vị triển khai nhiều hoạt động hỗ trợ xây dựng hệ sinh thái khởi nghiệp ở Việt Nam.

Đây là công bố mới nhất trong Báo cáo Đổi mới Sáng tạo và Đầu tư Công nghệ Việt Nam 2020 do Trung tâm Đổi mới Sáng tạo Quốc gia (NIC) thuộc Bộ Kế hoạch - Đầu tư và Quỹ đầu tư mạo hiểm Do Ventures vào ngày 31/5/2021. Công bố phản ánh đúng sự nỗ lực của những người tổ chức Chương trình Khởi nghiệp Quốc gia - chương trình có thâm niên lâu nhất về khởi nghiệp ở Việt Nam với gần 20 năm.

Từ khởi nghiệp truyền thống đến đổi mới sáng tạo

Nếu những năm đầu tiên, Chương trình Khởi nghiệp Quốc gia chỉ dừng lại ở cuộc thi ý tưởng kinh

doanh dành cho sinh viên thì những năm sau này, nhiều nội dung mới đã xuất hiện gồm đào tạo, giao lưu - chia sẻ kinh nghiệm, diễn đàn khởi nghiệp - bàn về cơ chế chính sách thu hút sự tham gia đông đảo của các đối tượng khác nhau: thanh niên - sinh viên, bộ đội xuất ngũ, doanh nghiệp trẻ,...

Trong lời phát biểu tại Festival Khởi nghiệp 2010, Phó Chủ tịch Nước Nguyễn Thị Doan đã nhấn mạnh: “Qua Chương trình Khởi nghiệp đã xuất hiện nhiều nhà quản trị, nhà kinh doanh giỏi. Điều này ghi nhận Chương trình Khởi nghiệp đã thực sự là sân chơi bổ ích, là vườn ươm ý tưởng cho thế hệ trẻ Việt Nam”. Lời phát biểu như động viên, khích lệ những người tổ

chức các hoạt động hỗ trợ cho cộng đồng khởi nghiệp càng suy ngẫm và không ngừng cải thiện nội dung trong bối cảnh khởi nghiệp bắt đầu được quan tâm.

Tháng 6 năm 2015, được sự chỉ đạo của VCCI và Ban Kinh tế Trung ương, DĐDN đã tổ chức thành công Diễn đàn Khởi nghiệp lần đầu tiên bàn về Xây dựng hệ sinh thái khởi nghiệp cho các startup của Việt Nam. Diễn đàn đã thực hiện liên tục các năm qua, góp phần quan trọng kết nối cộng đồng doanh nghiệp tham gia xây dựng các chính sách hỗ trợ khởi nghiệp. Diễn đàn Khởi nghiệp ASEAN 2020 được xem là một điểm nhấn quan trọng của chuỗi diễn đàn.

Hoàn thiện hệ sinh thái

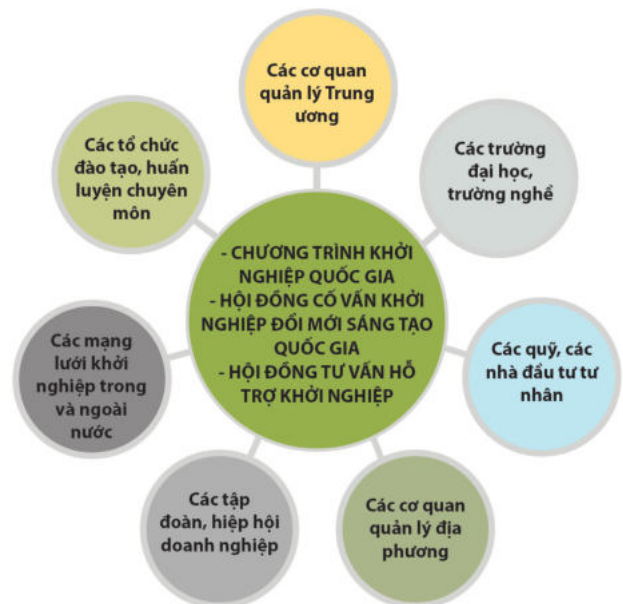
Chương trình Khởi nghiệp Quốc gia đã qui tụ mạng lưới các chuyên gia khởi nghiệp đổi mới sáng tạo - lực lượng trực tiếp tham gia giảng dạy, hoặc làm diễn giả để thay đổi tư duy nhận thức khởi nghiệp cho cộng đồng. Thông qua triển khai các sự kiện diễn đàn, hội nghị kết nối, giao lưu, Chương trình thu hút sự tham gia đông đảo của cộng đồng khởi nghiệp (nhà đầu tư, các tổ chức thúc đẩy khởi nghiệp, vườn ươm, địa phương, trường đại học,...), quan trọng hơn cả là sự vào cuộc của các bộ, ban ngành liên quan.

Hiện tại, Chương trình đã xây dựng và hoàn thiện

được một hệ sinh thái với các thành phần: 2 Hội đồng hỗ trợ khởi nghiệp, các vườn ươm, các tổ chức huấn luyện khởi nghiệp, hơn 30 tỉnh thành, hơn 150 trường Đại học/Cao đẳng trên toàn quốc.

Chương trình Khởi nghiệp Quốc gia còn dành được sự quan tâm, hợp tác của các tổ chức quốc tế. Chương trình Phát triển Liên hiệp Quốc (UNDP) phối hợp với DĐDN cùng triển khai dự án tạo môi trường kinh doanh công bằng cho doanh nghiệp Việt Nam. Đồng thời, DĐDN đã ký kết hợp tác với Viện Pháp ngữ IFI và Mạng lưới tri thức Việt Nam ở hải ngoại để mở rộng quan hệ, gắn kết mạng lưới cố vấn trong hệ sinh thái khởi nghiệp của cộng đồng Pháp ngữ, cộng đồng Việt Nam ở nước ngoài.

THÀNH PHẦN HỆ SINH THÁI CHƯƠNG TRÌNH KHỞI NGHIỆP QUỐC GIA

Ông Đàm Quang Thắng, Chủ tịch Hội đồng Cố vấn Khởi nghiệp Đổi mới sáng tạo Quốc gia - VSMA bày tỏ: “Chúng tôi mong muốn cùng Diễn đàn Doanh nghiệp đẩy mạnh hợp tác với các nước ASEAN để xây dựng một Trung tâm Hỗ trợ khởi nghiệp đổi mới sáng tạo cùng hỗ trợ thúc đẩy khởi nghiệp trong khu vực”./.

ĐÀ NẴNG TRỞ THÀNH TRUNG TÂM KHỞI NGHIỆP SÔI ĐỘNG Ở MIỀN TRUNG NĂM 2020

2020 là năm thành phố Đà Nẵng đạt được nhiều thành tựu trong việc phát triển hệ sinh thái khởi nghiệp non trẻ của thành phố.

Một trong những động lực quan trọng thúc đẩy các hoạt động khởi nghiệp của thành phố chính là các hoạt động thực hiện Đề án “Hỗ trợ hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới quốc gia đến năm 2025” do Sở Khoa học và Công nghệ thành phố Đà Nẵng phối hợp và tổ chức. Những hoạt động này đã tạo nên không khí sôi động và tích cực cho giới khởi nghiệp của thành phố.

Tổ chức các hoạt động hỗ trợ sôi nổi

Trong năm 2020, thành phố đã hỗ trợ 26 doanh nghiệp khởi nghiệp đổi mới sáng tạo (KNĐMST) nhằm phát triển sản phẩm của doanh nghiệp, kết nối đầu tư, tham gia cuộc thi KNĐMST, ươm tạo dự án

và bố trí mặt bằng làm việc. Trong đó thành phố hỗ trợ kinh phí phát triển sản phẩm của 7 doanh nghiệp, chủ yếu là hỗ trợ kinh phí trả tiền công lao động trực tiếp với tổng kinh phí hỗ trợ là 1.108 triệu đồng; hỗ trợ 8 doanh nghiệp tham gia triển lãm giới thiệu sản phẩm và tham gia Cuộc thi tìm kiếm Tài năng khởi nghiệp quốc gia và các sự kiện kết nối đầu tư tại Ngày hội KNĐMST quốc gia Techfest Việt Nam 2020 với kinh phí 80 triệu đồng, bố trí mặt bằng làm việc cho 1 doanh nghiệp, hỗ trợ thành lập 2 doanh nghiệp khoa học và công nghệ cũng là doanh nghiệp KNĐMST, hỗ trợ ươm tạo dự án KNĐMST cho 11 doanh nghiệp.

Bên cạnh đó, thành phố cũng nỗ lực xây dựng nên một mạng lưới khởi nghiệp vững mạnh. Mạng lưới khởi nghiệp này được xây dựng và kết nối thông qua việc tham gia các sự kiện, triển lãm, cuộc thi về KNDMST trong nước và quốc tế, các doanh nghiệp, vườn ươm, đội thi của Thành phố đã đạt thành tích cao, kết nối với đối tác, nhà đầu tư, khách hàng.

Thành phố đã hỗ trợ kinh phí cho 8 doanh nghiệp KNDMST, 2 vườn ươm tham gia sự kiện Techfest 2020 giúp các doanh nghiệp, vườn ươm kết nối hàng trăm lượt khách tham quan gian hàng, đối tác liên hệ như kết nối quỹ Shinhan của Hàn Quốc, kết nối với quỹ từ Dubai, đại diện tại Việt Nam là công ty quản lý quỹ Vntic, quỹ cộng đồng Fundedby.me của châu Âu, ký kết hợp đồng hợp tác kết nối chuyên gia của Swiss ep về đào tạo cho startup, hợp đồng dịch vụ với bên IMPACT AIM về truyền thông; hợp đồng kết nối đầu tư với quỹ Best B, kết nối với quỹ Nextran; Hợp tác với WSAFE hỗ trợ tăng tốc và kết nối quỹ, Ký kết bản ghi nhớ hợp tác với Quỹ hỗ trợ phát triển thanh niên FYE,...

Trong đó, Trung tâm Ươm tạo khởi nghiệp Sông Hàn tham gia với vai trò là Trường làng công nghệ Du lịch và ẩm thực năm thứ 3 (2018-2020) đã tổ chức hội thảo quốc tế với chủ đề: Tăng tốc hệ sinh thái du lịch ẩm thực Việt Nam. Phối hợp đề cử, làm ban giám khảo tư vấn, đào tạo cho startup tham gia cuộc thi. Tổ chức tuyển chọn các startup tham gia

gian hàng tại Techfest. Tổ chức các hoạt động kết nối, giao lưu, làm diễn giả các diễn đàn. Hợp tác với đối tác Hiệp hội nhà hàng ẩm thực Việt Nam để tạo ra nhiều kết nối và hợp tác mới, thúc đẩy hơn vai trò, vị thế của Trung tâm trong các hoạt động Công nghệ du lịch và ẩm thực, tạo lợi thế để có thể kết nối nguồn lực hỗ trợ cho Đà Nẵng và miền trung.

Thông qua Techfest 2020 với vai trò Trường Làng, Trung tâm Ươm tạo khởi nghiệp Sông Hàn đã kết nối 12 Làng công nghệ để thu hút các nguồn lực chất lượng cao hỗ trợ cho các hoạt động khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo cho Đà Nẵng. Vườn ươm doanh nghiệp Đà Nẵng tham gia làm diễn giả trao đổi tại hội thảo giải pháp thúc đẩy hệ sinh thái khởi nghiệp cho phụ nữ,...

Những thành quả nổi bật

Nhờ những hoạt động hỗ trợ tích cực, lĩnh vực khởi nghiệp của thành phố đã đạt được một số kết quả tiêu biểu tại sự kiện Techfest 2020:

- Đạt giải thưởng Thành phố thông minh Việt Nam lĩnh vực Thành phố hấp dẫn khởi nghiệp đổi mới sáng tạo do Hiệp hội Phần mềm và Dịch vụ Công nghệ thông tin Việt Nam (VINASA) tổ chức.

- Dự án EM & AI của Công ty cổ phần EM and AI là một trong 8 dự án của thành phố Đà Nẵng được hỗ trợ tham gia Techfest 2020 đã đạt Á quân Cuộc thi tìm kiếm tài năng khởi nghiệp quốc gia năm 2020. EM & AI cũng đạt Giải nhất Cuộc thi Startup Pitching lĩnh vực công nghệ số do VINASA trao tặng; là một trong ba dự án được chọn ghi hình trong Chương trình Shark Tank 2021; được nhận phần thưởng là

khoá huấn luyện tăng tốc khởi nghiệp do chuyên gia nước ngoài đào tạo trị giá 65.000 USD. EM & AI cũng được xem xét nhận khoản đầu tư 500 triệu đồng.

- Ngoài ra, Robot trí tuệ nhân tạo NYM của dự án Hekate Đà Nẵng được Ban Tổ chức chọn làm sản phẩm tiêu biểu cho sáng tạo Việt Nam trong lễ khai mạc Techfest 2020. Robot NYM với ứng dụng trí tuệ nhân tạo đã trực tiếp đối thoại với 3 thanh niên về khởi nghiệp trên sân khấu tại Lễ khai mạc. Nhóm Dự án Hekate đã được gặp Thủ tướng Chính phủ Nguyễn Xuân Phúc để giới thiệu về Robot NYM. Đây cũng là Công ty đã nhận được gói hỗ trợ 212 triệu đồng từ Sở KH&CN để phát triển sản phẩm.

Bên cạnh đó, các dự án của doanh nghiệp khởi nghiệp đổi mới sáng tạo, trường đại học tham gia cuộc thi KNDMST đã đạt giải cao. Một số dự án khởi nghiệp tiêu biểu như:

- Dự án “Umbalena - Ứng dụng đọc sách dành cho trẻ em Việt Nam từ 2 đến 6 tuổi” của Công ty TNHH Công nghệ VOOC đạt giải quán quân cuộc thi “Vòng xe Khởi nghiệp - Startup Wheel 2020” lần thứ 8 năm 2020 do Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam Thành phố Hồ Chí Minh và Hội Doanh nhân trẻ Thành phố Hồ Chí Minh phối hợp tổ chức; Giải nhất

Hội thi Ý tưởng khởi nghiệp năm 2020 do Hội Liên hiệp phụ nữ thành phố Đà Nẵng tổ chức và đạt dự án tiêu biểu và Giải Tiên phong trong lĩnh vực ứng dụng công nghệ và chuyển đổi số tại Cuộc thi Phụ nữ khởi nghiệp quốc gia 2020 do Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam tổ chức.

- Dự án MultiGlass của Công ty CP Multi Việt Nam đạt giải nhì Cuộc thi “Thử thách khởi nghiệp Việt toàn cầu - VietChallenge” năm 2020 do Hội Thanh niên - Sinh viên Việt Nam tại Mỹ tổ chức cho người Việt Nam trên toàn thế giới là một trong các hoạt động thuộc đề án “Hỗ trợ hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo quốc gia đến năm 2025” do Bộ Khoa học và Công nghệ chủ trì. Đồng thời, sản phẩm kính thông minh MultiGlass cũng đã chiến thắng hạng mục “Công nghệ tạo tác động” trong sự kiện vinh danh doanh nghiệp tạo tác động xã hội Việt Nam 2020 (iMap Choice 2020) do Trung tâm Khởi nghiệp và Sáng tạo Xã hội (Trường Đại học Kinh tế Quốc dân - Hà Nội) phối hợp Đại sứ quán Ireland tại Việt Nam tổ chức. Giải thưởng Đối Tác Sáng tạo Xã hội Châu Á Thái Bình Dương năm 2020 ở hạng mục Doanh nghiệp toàn diện do Bộ Kinh tế Đài Loan và KPMG Consulting Group tổ chức. Giải thưởng top 25

startup tiêu biểu năm 2020 do Báo Tuổi trẻ, Hội liên hiệp Thanh niên Việt Nam TP. Hồ Chí Minh tổ chức.

- Dự án “Hệ thống nhặt rác biển thông minh” do nhóm sinh viên Trường Đại học Bách khoa - Đại học Đà Nẵng đã giành giải “Trình bày xuất sắc nhất” tại Cuộc thi Đổi mới sáng tạo kỹ thuật eProjects 2020, tổ chức tại thành phố Hồ Chí Minh. Dự án đưa ra giải pháp nhặt rác thải nhựa, tự động kiểm tra chất lượng nước và tiết kiệm nhiên liệu tối ưu. Đây là sản phẩm nghiên cứu khoa học công nghệ liên ngành (cơ khí, điều khiển tự động hóa và công nghệ thông tin); Dự án áo phao thông minh đã đạt giải Nhất vòng “Mô phỏng kinh doanh” tại cuộc thi “Maker to Entrepreneur” (“Từ sáng tạo đến khởi nghiệp”) do Cơ quan phát triển quốc tế Mỹ (USAID), Đại học Bang Arizona (Mỹ) và Chương trình phối hợp tổ chức.

Phát triển cơ sở vật chất - kỹ thuật phục vụ hoạt động khởi nghiệp đổi mới sáng tạo cũng được thành phố chú trọng. Khu ươm tạo doanh nghiệp công nghệ cao tại Trung tâm Dịch vụ tổng hợp đang được hoàn thành lắp đặt thiết bị. Thành phố cũng đang nỗ

lực hoàn thiện phương án, quy chế hoạt động ươm tạo tại khu công nghệ cao Đà Nẵng. Dự án Khu làm việc và Đào tạo khởi nghiệp Đà Nẵng đang thực hiện nhiệm vụ thiết kế và chờ ý kiến phản hồi của Bộ Kế hoạch và Đầu tư về việc bố trí vốn đầu tư trung hạn 2021-2025 để thực hiện Dự án. Thành phố đã hoàn thiện xây dựng Cổng thông tin Khởi nghiệp đổi mới sáng tạo thành phố Đà Nẵng giai đoạn 1, đồng thời xây dựng ứng dụng giải pháp triển lãm thực tế ảo trong hoạt động phát triển thị trường KH&CN của thành phố Đà Nẵng.

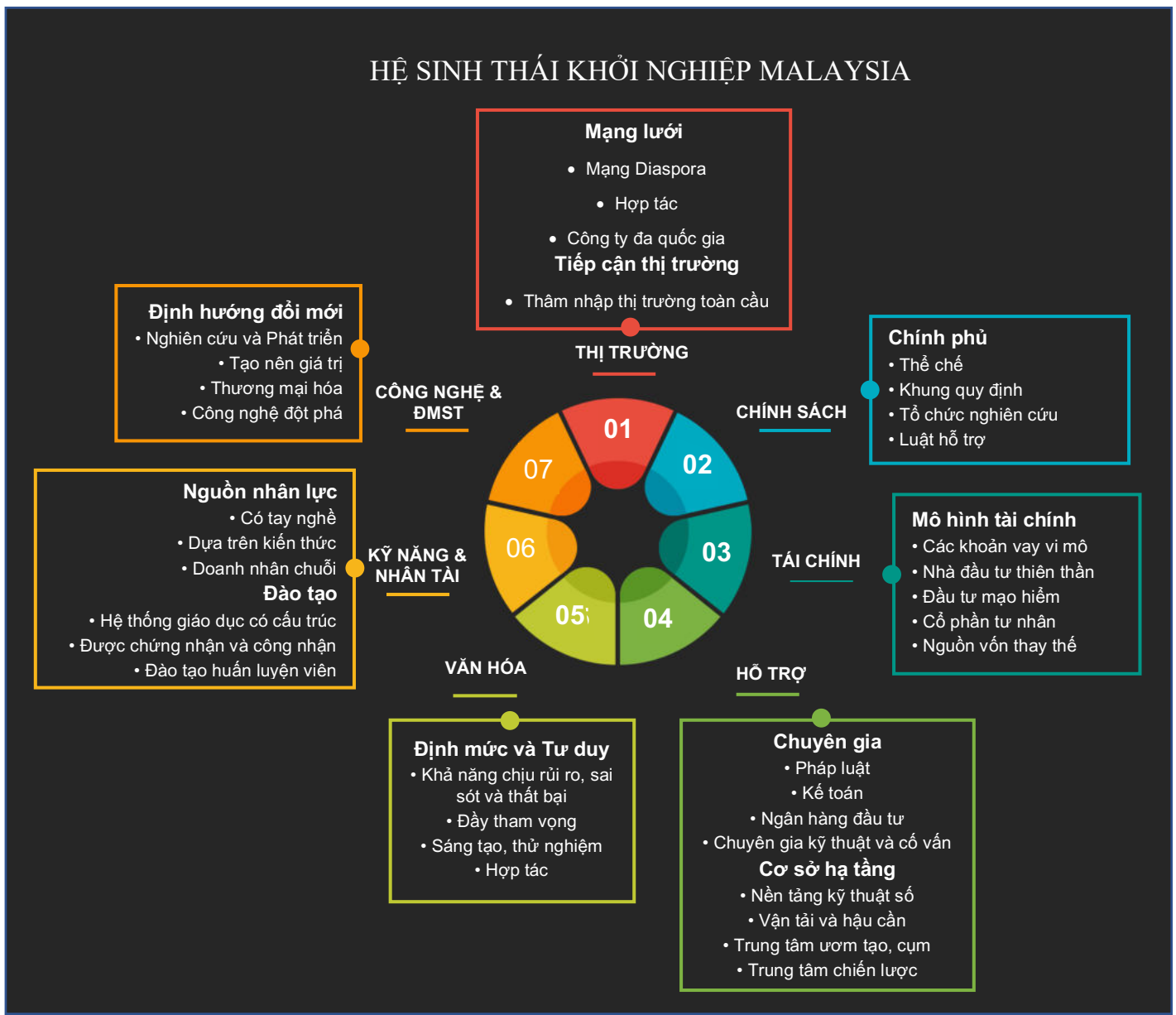
Mặc dù, do ảnh hưởng của tình hình dịch bệnh Covid-19 trong năm 2020 nên những hoạt động khởi nghiệp của thành phố cũng ít nhiều bị ảnh hưởng. Một số sự kiện, hội nghị, hội thảo, tập huấn đã được lên kế hoạch chi tiết nhưng chưa triển khai được. Trong bối cảnh đó, thành phố đã linh hoạt chuyển đổi thực hiện nhiệm vụ từ trực tiếp sang trực tuyến do nhằm đảm bảo mục tiêu, nội dung đã được đề ra./.

Phương Anh (Tổng hợp)

HỆ SINH THÁI KHỞI NGHIỆP MALAYSIA - THÀNH TỐ CHIẾN LƯỢC THỨC ĐẨY MALAYSIA TRỞ THÀNH QUỐC GIA THỊNH VƯỢNG VÀO NĂM 2030

Hệ sinh thái khởi nghiệp ở Malaysia đang ngày càng lớn mạnh và đã đạt được những bước phát triển liên tục trong nhiều năm qua. Điều này được minh chứng qua thứ hạng mà Malaysia đạt được ở các chỉ số toàn cầu về tinh thần kinh doanh như Chỉ số Khởi nghiệp toàn cầu (GEI), Báo cáo Năng lực cạnh tranh toàn cầu (GCR), Chỉ số Đổi mới sáng tạo toàn cầu (GII) và Chỉ số Môi trường kinh doanh (DB).

Những kết quả đạt được

Trong Báo cáo Chỉ số đổi mới sáng tạo toàn cầu năm 2018, Malaysia là quốc gia đang phát triển thứ 2 sau Trung Quốc lọt top 50 trong Bảng xếp hạng, vượt qua các quốc gia phát triển khác như Hy Lạp, Lithuania và Ba Lan. Tuy nhiên, thứ hạng của một số chỉ số thành phần lại tương đối thấp, đặc biệt là chỉ số tạo ra tri thức, lao động có kiến thức, đổi mới sản phẩm và hấp thu công nghệ (Hộp 1). Khoảng cách này cho thấy môi trường lập pháp và quản lý của Malaysia có thể đã kìm hãm sự tăng trưởng và phát triển tinh thần kinh doanh của nước này. Đây là 1 trong những cơ sở để Malaysia xây dựng Chiến lược Khởi nghiệp quốc gia 2030 với kỳ vọng đưa nước này trở thành quốc gia khởi nghiệp vào năm 2030.

Các DNNVV của Malaysia chiếm 98,5% tổng số doanh nghiệp và đóng góp 37,4% vào GDP, tạo ra 66,2% việc làm. Để so sánh, tỷ lệ tạo việc làm của các DNNVV ở các nước phát triển như Hoa Kỳ, Đức và Canada đạt 90% và đóng góp tới 50% vào GDP. Tại Đức, DNNVV có mạng lưới kinh doanh mạnh và có khả năng xuất khẩu sản phẩm và dịch vụ giá trị

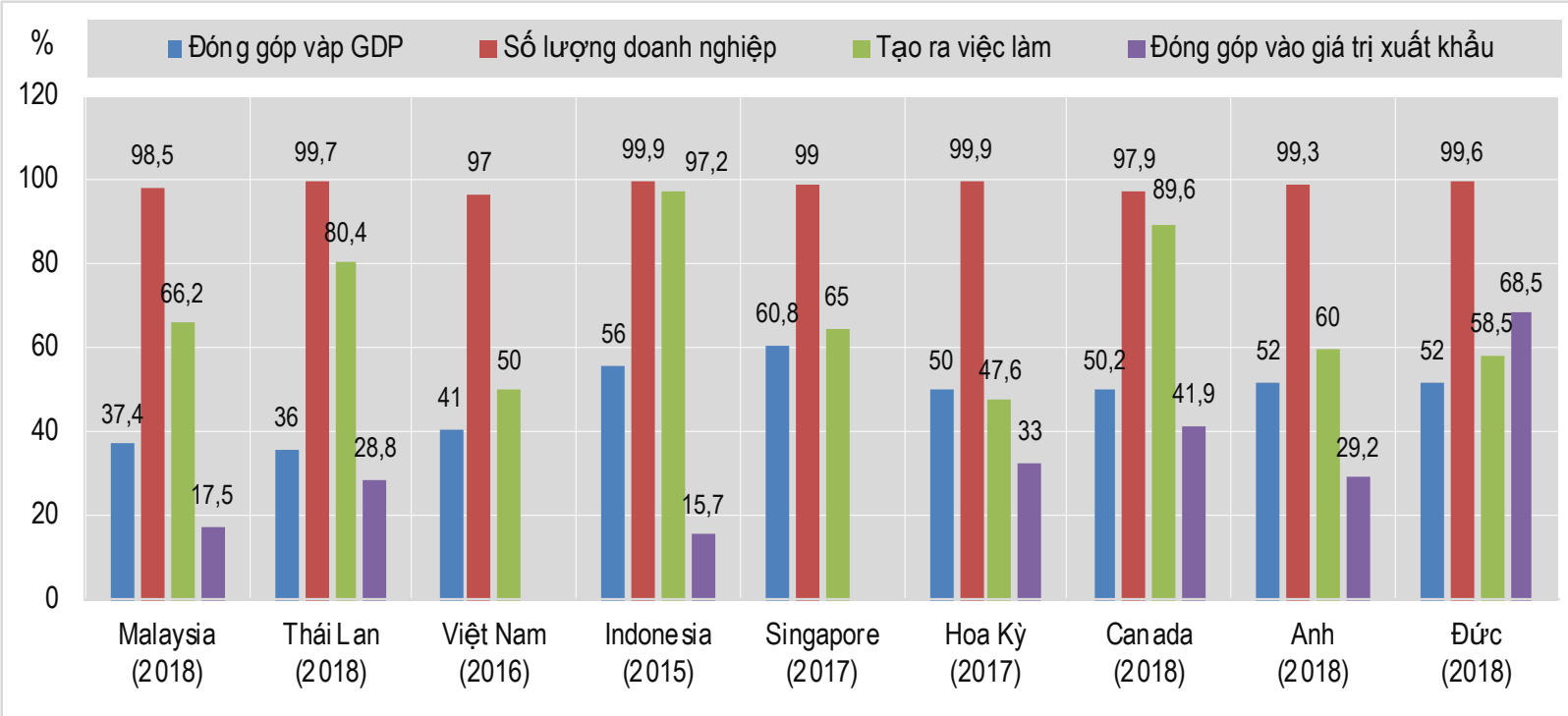
gia tăng ra thị trường quốc tế, bên cạnh đó đóng góp 68,5% vào tổng giá trị hàng xuất khẩu của Đức.

Về thu hút nhân tài, Malaysia đứng thứ 22/63 quốc gia trong Bảng xếp hạng thu hút nhân tài toàn cầu của IMD năm 2018 nhưng trong xếp hạng Chỉ số khởi nghiệp toàn cầu 2018, Malaysia chỉ đứng thứ 99/137 quốc gia ở chỉ số kỹ năng khởi nghiệp.

Ở góc độ thương mại, theo Tổ chức Thương mại thế giới (WTO), năm 2017, Malaysia đứng thứ 24 thế giới về xuất khẩu, có quan hệ thương mại với 234 quốc gia nhưng lại đứng thứ 53/63 quốc gia ở chỉ số tham gia vào chuỗi giá trị toàn cầu. Điều này cho thấy các doanh nhân Malaysia cần chủ động trong việc hình thành một mạng lưới hợp tác mạnh mẽ với thị trường toàn cầu để tăng cường sự tham gia vào nền kinh tế toàn cầu.

Hộp 1. Thứ hạng của Malaysia ở các chỉ số kinh doanh toàn cầu

- **Chỉ số đổi mới sáng tạo toàn cầu 2018:** đứng thứ 35/126, nhưng Chỉ số Tạo ra tri thức đứng thứ 75/126, Chỉ số Lao động có kiến thức đứng thứ 63/126;
- **Báo cáo năng lực cạnh tranh toàn cầu 2018:** đứng thứ 25/140, nhưng Chỉ số Khuôn khổ pháp lý giải quyết phá sản doanh nghiệp đứng thứ 110/140;
- **Chỉ số Môi trường kinh doanh 2019:** đứng thứ 15/190 nhưng Chỉ số Khởi sự kinh doanh đứng thứ 122/190;
- **Chỉ số khởi nghiệp toàn cầu 2018:** đứng thứ 58/137 nhưng điểm số thấp nhất ở Chỉ số Hấp thu công nghệ (9%), Đổi mới sản phẩm (12%) và Tăng trưởng cao (13%).

Hình 1. So sánh đóng góp của DNNVV vào nền kinh tế của Malaysia và một số nước

5 lĩnh vực đóng góp vào GDP là: dịch vụ, chế tạo, nông nghiệp, xây dựng và khai thác mỏ. Các hoạt động kinh tế ở Malaysia được tạo ra bởi các DNNVV, các chuỗi nhượng quyền thương mại, doanh nghiệp khởi nghiệp, doanh nghiệp xã hội cũng như kinh doanh trực tuyến. Trong số 907.065 DNNVV, có 693.670 doanh nghiệp siêu nhỏ (chiếm 76,5%), 192.783 doanh nghiệp nhỏ (chiếm 21,2%) và 20.612 doanh nghiệp vừa (chiếm 2,3%).

Tác động của các hoạt động khởi nghiệp ở Malaysia có thể được đo lường bằng nhiều khía cạnh khác nhau. *Thứ nhất*, hoạt động khởi nghiệp đã có những đóng góp quan trọng giúp củng cố nền kinh tế của Malaysia. Năm 2017, các DNNVV ghi nhận mức tăng trưởng GDP cao hơn 7,2% so với mức 5,2% của năm trước, vượt qua mức tăng trưởng GDP chung là 5,9%. Điều này làm tăng tỷ trọng đóng góp của các DNNVV vào GDP chung từ 32,2% năm 2010 lên 37,1% năm 2017.

Các doanh nghiệp Malaysia cũng đã đóng góp 167,4 tỷ RM vào giá trị xuất khẩu trong năm 2017 (chiếm 17,3% tổng giá trị xuất khẩu). Phần lớn giá trị xuất khẩu này đến từ ba khu vực chính: dịch vụ

(50,4%), chế tạo (47,2%) và nông nghiệp (2,4%).

Thứ hai, các hoạt động khởi nghiệp ở Malaysia nâng cao các tiêu chuẩn kinh tế xã hội của các thành phần khác nhau trong xã hội bao gồm phụ nữ, thanh niên và những người kém may mắn. Từ quan điểm trao quyền kinh tế cho phụ nữ, năm 2017, 364.052 nữ doanh nhân đã được hưởng lợi từ các sáng kiến và chương trình hỗ trợ khởi nghiệp khác nhau như hỗ trợ tài chính, đào tạo và cơ sở hạ tầng kinh doanh. Những sáng kiến và chương trình hỗ trợ này đóng vai trò quan trọng trong việc hỗ trợ thành lập 186.930 doanh nghiệp do phụ nữ làm chủ, chiếm 20,7% tổng số doanh nghiệp ở Malaysia.

Các doanh nghiệp của Malaysia cũng tạo ra khoảng 9,9 triệu việc làm, chiếm 66% tổng số việc làm tại Malaysia. Tuy nhiên, hầu hết việc làm do các hoạt động khởi nghiệp ở Malaysia mang lại đều là những công việc không đòi hỏi tay nghề cao và phụ thuộc nhiều vào lao động nước ngoài. Khoảng 16% tổng số lao động ở Malaysia là lao động nước ngoài, hầu hết làm việc trong lĩnh vực nông nghiệp, đồn điền và xây dựng.

Chuyển đổi sang nền kinh tế mới

Các doanh nghiệp, chính phủ và doanh nhân trên toàn thế giới đang bị tác động nặng nề bởi các công nghệ đột phá, quy trình làm việc đổi mới và lực lượng lao động ngày càng phát triển. Tinh thần kinh doanh

Tập trung vào tài nguyên
Sử dụng nhiều lao động
Yêu cầu kiểm soát
Định hướng sự tin cậy theo chiều dọc
Sản xuất hàng loạt
Khoảng cách gần là quan trọng
Cứng rắn
Nhà tư bản

và đổi mới sáng tạo là hai yếu tố liên kết với nhau để thúc đẩy nền kinh tế của một quốc gia. Đó chính là nền kinh tế mới và giống như các quốc gia khác, Malaysia đang dịch chuyển để thích ứng và dẫn đầu nền kinh tế đó.

Sử dụng nhiều tri thức
Nhân tài kỹ năng cao
Yêu cầu cộng tác
Định hướng tin cậy theo chiều ngang
Tùy chỉnh hàng loạt
Vị trí ít quan trọng hơn
Linh hoạt
Chia sẻ lợi nhuận

Hình 2. Malaysia chuyển đổi từ nền kinh tế truyền thống sang nền kinh tế mới

Trên toàn cầu, các chính sách thúc đẩy khởi nghiệp không chỉ tạo điều kiện để phát triển văn hóa khởi nghiệp như là động lực thúc đẩy đổi mới sáng tạo và khuyến khích tạo ra việc làm mới, mà còn bao gồm các kế hoạch và chương trình được thiết kế để chuyển đổi từ nền kinh tế truyền thống sang nền kinh tế mới. Nền kinh tế mới được định nghĩa là sự trỗi dậy của các doanh nghiệp dựa trên tri thức được hỗ trợ bởi cuộc cách mạng kỹ thuật số, nơi công nghệ tạo ra những đổi mới sáng tạo, với hệ sinh thái công nghệ thông tin và các công ty công nghệ cao thúc đẩy tăng trưởng GDP của một quốc gia. Nền Kinh tế mới mang tính hợp tác, ít phụ thuộc vào các nguồn nguyên liệu hơn, cần nhiều tri thức hơn và đòi hỏi những nhân tài có tay nghề cao.

Việc chuyển dịch nền kinh tế truyền thống sang

nền kinh tế mới đã được đưa vào chính sách và kế hoạch phát triển kinh doanh của một số quốc gia. Việc chuyển đổi sang nền kinh tế mới thông qua tiếp thu đổi mới sẽ đảm bảo rằng các doanh nhân bắt kịp với quá trình chuyển đổi kỹ thuật số. Ví dụ, các quốc gia như Singapo và Canada nhận thấy tầm quan trọng của các doanh nhân và doanh nghiệp chuyển đổi sang nền kinh tế mới và đã đưa ra các sáng kiến như số hóa giấy phép và đăng ký kinh doanh để đẩy nhanh quá trình thành lập doanh nghiệp.

Đồng thời, các chương trình đánh giá tuân thủ các tiêu chuẩn quy định cũng đang được thực hiện để xác định mức độ sẵn sàng của doanh nghiệp đối với việc áp dụng các công nghệ mới và đột phá. Malaysia nhận thức rõ điều này và mặc dù đã thực hiện nhiều kế hoạch, chiến lược và sáng kiến khác

nhau liên quan đến việc áp dụng kỹ thuật số và sử dụng công nghệ tuy nhiên Malaysia vẫn cần thực hiện một hiệu quả chính sách khởi nghiệp tập trung hơn để thu hẹp khoảng cách trong hệ sinh thái và tạo ra các doanh nhân lão luyện trong nền kinh tế mới.

Các chương trình và sáng kiến thúc đẩy khởi nghiệp của Malaysia

Nhận thức được tầm quan trọng của khởi nghiệp đối với cá nhân và cộng đồng cũng như sự đóng góp của hoạt động này cho quốc gia, chính phủ Malaysia đã đặt trọng tâm vào khởi nghiệp trong Chính sách Kinh tế mới (1971-1990), Chính sách Phát triển quốc gia (1990-2000), Chính sách Tầm nhìn quốc gia (2001-2010) và Mô hình kinh tế mới (2011-2020). Khởi nghiệp cũng là một yếu tố quan trọng trong 40 chính sách/quy hoạch tổng thể/kế hoạch hành động/chương trình quốc gia của các bộ và cơ quan khác nhau. Nhiều cơ quan cũng đã thực hiện các hoạt động phát triển khởi nghiệp và những hoạt động này thể hiện cam kết của chính phủ đối với lĩnh vực khởi nghiệp và các doanh nghiệp khởi nghiệp.

Trên thực tế, các chương trình và sáng kiến thúc đẩy khởi nghiệp được thực hiện ở Malaysia mang tính bao trùm và liên quan đến toàn bộ chuỗi giá trị. Theo Báo cáo Kế hoạch hành động tổng thể DNVVN (SMEIPA) năm 2019, các bộ và cơ quan khác nhau đã chi 13,7 tỷ RM để thực hiện 153 chương trình phát triển khởi nghiệp, mang lại lợi ích cho 637.808 doanh nghiệp tham gia.

Các chương trình thúc đẩy khởi nghiệp hỗ trợ đa

dạng cho sự phát triển của các doanh nhân bằng cách giúp tạo ra các doanh nghiệp có khả năng phục hồi và bền vững. Các chương trình này được thiết kế nhằm tối ưu hóa hiệu suất và tạo cơ hội cho các doanh nhân phát triển cũng như cải thiện doanh nghiệp của họ thông qua mở rộng thị trường, đổi mới và tăng năng suất. Các chương trình đã được triển khai có thể được phân loại theo một số lĩnh vực trọng tâm.

1. Tài chính

Ở Malaysia, các tổ chức phát triển doanh nhân (EDO) và các tổ chức tài chính cung cấp tài trợ và trợ cấp kinh doanh cho các doanh nhân có mong muốn mở rộng kinh doanh. Trong năm 2018, hơn 44 chương trình hỗ trợ tài chính cho 424.115 doanh nhân bao gồm giám sát hoạt động, dòng tiền của doanh nghiệp, mục tiêu kinh doanh và nguồn nhân lực.

Chính phủ cũng cung cấp các ưu đãi về thuế để thúc đẩy sự tham gia của các doanh nhân trong nước như miễn thuế cho các doanh nghiệp xã hội; ưu đãi thuế cho lĩnh vực công nghệ xanh; trợ cấp Thuế đầu tư xanh (GITA).

Sự xuất hiện của các doanh nghiệp và nền kinh tế mới và sáng tạo đã thay đổi bối cảnh tài trợ, các doanh nghiệp ít phụ thuộc hơn vào các lựa chọn tài chính truyền thống. Hiện nay, khả năng tiếp cận nguồn tài chính của các doanh nghiệp ở Malaysia ngày càng lớn thông qua sự phát triển của các kênh và nền tảng tài trợ phi ngân hàng, chẳng hạn như: đầu tư mạo hiểm; nhà đầu tư thiên thần; huy động vốn từ cộng đồng; nền tảng tài khoản đầu tư; và cho vay ngang hàng

2. Tài trợ nghiên cứu

Sáng kiến tài trợ nghiên cứu là một hình thức tài trợ khác để thúc đẩy các chương trình đổi mới theo nhu cầu nhằm tăng năng suất thông qua việc gia tăng giá trị cho các sản phẩm hiện có trong các ngành/doanh nghiệp để đáp ứng nhu cầu thị trường.

Hình 3. Các chương trình và sáng kiến thúc đẩy khởi nghiệp của Malaysia

Sự hợp tác giữa các doanh nhân, nhà nghiên cứu và các ngành công nghiệp là rất quan trọng để đảm bảo đáp ứng nhu cầu thị trường. Một số khoản tài trợ đã được triển khai ở Malaysia bao gồm:

- Tài trợ cho nghiên cứu và thương mại hóa (GPPV): nhằm tăng cường sự tham gia của các công ty vào nghiên cứu và thương mại hóa để tạo ra các sản phẩm có giá trị gia tăng cao. Đến năm 2018, GPPV đã triển khai hơn 23 dự án.

- Dự án Đổi mới định hướng nhu cầu của Mạng lưới đối tác nghiên cứu Công - Tư (PPRN): nhằm xây dựng một hệ sinh thái thân thiện tri thức dựa trên kiến thức được tạo ra và phân phối phù hợp, đồng thời, tạo ra các giải pháp dựa trên KH&CN cho các vấn đề mà các doanh nhân và ngành công nghiệp phải đối mặt. PPRN đã thu hút 549 doanh nghiệp đăng ký tham gia và tuyển chọn được 304 dự án.

3. Đào tạo và nâng cao năng lực

Malaysia cũng hỗ trợ các doanh nhân và người lao động cải thiện tài năng và năng lực để phát triển kinh doanh. Hơn 40 chương trình thúc đẩy khởi

ngiệp tập trung vào đào tạo và nâng cao năng lực đã được thực hiện mang lại lợi ích cho hơn 130.605 người tham gia trong suốt năm 2018.

Các chính sách và chương trình khởi nghiệp đã được triển khai bao gồm:

- Kế hoạch Chiến lược và chính sách khởi nghiệp dành cho các tổ chức giáo dục đại học (HLI) của Bộ Giáo dục (MOE) Malaysia với mục đích giới thiệu và truyền tải các giá trị khởi nghiệp vào hệ thống giáo dục đại học của Malaysia và thay đổi tư duy của sinh viên từ người tìm việc thành người tạo việc làm.

- Các chương trình đào tạo và nâng cao năng lực nguồn nhân lực:

- Institut Koperasi Malaysia (IKM): cung cấp các chương trình khởi nghiệp cơ bản để phát triển doanh nghiệp một cách toàn diện hơn;

- Institut Keusahawanan Negara (INSKEN): cung cấp các chương trình khởi nghiệp toàn diện và có mục tiêu như Chương trình Hiệu suất cao, Chương trình Tăng quy mô doanh nghiệp và Chương trình Khởi nghiệp.

- Các chương trình nâng cao kỹ năng và cố vấn:

- Chương trình Global Accelerator (GAP): cung cấp hỗ trợ cho các công ty khởi nghiệp có tiềm năng thâm nhập thị trường Đông Nam Á.

- Các chương trình nâng cao năng lực doanh nhân:

- Đào tạo và giáo dục chuyên nghiệp để tạo ra nhiều doanh nhân hơn (PROTÉGÉ): Đào tạo kinh doanh cho sinh viên và doanh nhân.

4. Cơ sở hạ tầng/Mặt bằng kinh doanh/Trang thiết bị

Các chương trình phát triển khởi nghiệp ở Malaysia cũng bao gồm hỗ trợ cơ sở hạ tầng và thiết bị, cũng như chuẩn bị mặt bằng kinh doanh. Cơ sở hạ tầng phù hợp đảm bảo một môi trường thuận lợi và hỗ trợ cho sự phát triển của các DNNVV. Các chương trình thuộc lĩnh vực trọng tâm này nhằm thúc đẩy các hoạt động khởi nghiệp thông qua việc cung cấp khả năng tiếp cận các cơ sở kinh doanh, cơ sở vật chất và hỗ trợ cơ sở hạ tầng khác.

5. Công nghệ

Cho đến nay, Malaysia đã triển khai 28 chương trình thúc đẩy áp dụng công nghệ và đổi mới sáng tạo mang lại lợi ích cho 32.683 doanh nhân trong nước.

Các cơ quan và tổ chức đã thực hiện các chương trình này là SME Corp Malaysia, Viện Nghiên cứu và Phát triển Nông nghiệp Malaysia (MARDI), SIRIM Berhad, Công viên Công nghệ Malaysia (TPM) và Tổng công ty Phát triển Công nghệ Malaysia (MTDC).

6. Tiếp cận thị trường

Tiếp cận các thị trường trong nước và quốc tế lớn hơn đem lại cho các doanh nhân những cơ hội kinh doanh mới và tạo ra tiềm năng để tăng thu nhập và mở rộng kinh doanh. Riêng năm 2018, Malaysia triển khai 27 chương trình tiếp cận thị trường với sự tham gia của 50.197 người.

Một số sáng kiến do các Bộ và cơ quan của Malaysia thực hiện nhằm giúp các doanh nhân mở rộng khả năng tiếp cận thị trường gồm:

Bộ Du lịch, Nghệ thuật và Văn hóa (MOTAC): Thúc đẩy và tạo điều kiện cho các doanh nghiệp khởi nghiệp trong lĩnh vực du lịch, nghệ thuật và văn hóa mở rộng thị trường cho các sản phẩm và dịch vụ của họ.

Bộ Thương mại Quốc tế và Công nghiệp (MITI): Đóng vai trò là một mắt xích trong chuỗi giá trị cho các hoạt động khởi nghiệp.

7. Doanh nghiệp xã hội

Doanh nghiệp xã hội về cơ bản là một doanh nghiệp mong muốn tạo ra tác động cho xã hội và môi trường bằng cách tối đa hóa lợi nhuận mang lại lợi ích cho cả xã hội và môi trường. Trong khi duy trì tính bền vững, Bộ Phát triển doanh nhân và Hợp tác (MEDAC) đã sử dụng Chứng nhận Doanh nhân xã hội (SE.A) để xác minh tình trạng của một doanh nghiệp xã hội nhằm cho phép họ tiếp cận các hệ thống hỗ trợ khác nhau và các cơ hội để mở rộng kinh doanh. Sau khi được công nhận, tổ chức sẽ được phân loại là doanh nghiệp xã hội đã được công nhận trên nền tảng trực tuyến SE.A MEDAC, cho phép khách hàng và công chúng truy cập thông tin về doanh nghiệp xã hội hiệu quả hơn.

Để có được tư cách là một doanh nghiệp xã hội được công nhận, doanh nghiệp phải có ít nhất một trong các tiêu chí sau:

- 51% lực lượng lao động của doanh nghiệp phải bao gồm những người có hoàn cảnh khó khăn;
- 35% chi phí kinh doanh của doanh nghiệp dành cho việc đem lại thu nhập, cung cấp đào tạo, trợ cấp sản phẩm hoặc dịch vụ cho những người kém may mắn;
- 35% nguyên liệu thô hoặc nguồn sản xuất hướng tới việc đạt được các mục tiêu về môi trường;
- 51% lợi nhuận được phân bổ để đạt được các mục tiêu xã hội/môi trường.

8. Quốc tế hóa

Chính phủ Malaysia cung cấp rất nhiều chương trình phát triển tinh thần kinh doanh là bằng chứng cho cam kết của Chính phủ đối với việc phát triển tiềm năng của các doanh nhân. Điều này bao gồm việc cung cấp cho các doanh nhân khả năng tiếp cận với các mạng lưới thị trường quốc tế để giúp họ nâng cao giá trị hàng xuất khẩu của mình. Nhiều chương trình quốc tế hóa khác nhau được thực hiện bởi các cơ quan như Tổng công ty Phát triển Ngoại thương Malaysia (MATRADE) và SME Corp Malaysia, nhằm phát triển các doanh nghiệp cạnh tranh hơn trên trường toàn cầu.

MATRADE

- eTrade: hỗ trợ các doanh nghiệp địa phương cạnh tranh toàn cầu trong lĩnh vực thương mại điện tử quốc tế thông qua tài trợ, đào tạo và tư vấn chuyên môn;
- Chương trình phát triển các doanh nghiệp xuất khẩu do phụ nữ làm chủ (WEDP): việc hỗ trợ đã được điều chỉnh cụ thể để hỗ trợ các doanh nghiệp do phụ nữ làm chủ trong các hoạt động xuất khẩu;
- Chương trình Thanh niên tham gia hoạt động xuất khẩu (YEDP): đào tạo về tinh thần kinh doanh cho thanh niên từ 20-40 tuổi quan tâm đến các hoạt động xuất khẩu, cung cấp các khóa đào tạo chuyên ngành.

SME Corp Malaysia (liên kết với MARA, MATRADE và Exim Bank)

- Galakan Eksport Bumiputera (GEB): tăng số lượng các DNNVV hiệu suất cao và cải thiện các năng lực tiền xuất khẩu của họ, đồng thời tạo ra chuỗi cung ứng nội địa của các DNVVN do Bumiputera sở hữu./.

Nguyễn Lê Hằng (Theo National Entrepreneurship Policy 2030)

LÀM THẾ NÀO ĐỂ CÔNG TY KHỞI NGHIỆP CỦA BẠN TRỞ THÀNH NƠI LÀM VIỆC LÝ TƯỞNG?

Dom Pym đồng sáng lập một số doanh nghiệp, bao gồm công ty công nghệ Úc, Ferocia và ngân hàng kỹ thuật số hàng đầu của Úc - Up. Sự nghiệp của ông kéo dài hơn 20 năm trong lĩnh vực phát triển phần mềm, web và thiết bị di động từ các công ty khởi nghiệp đến các doanh nghiệp toàn cầu. Dom cũng đồng sáng lập Pin Payments (nền tảng thanh toán trực tuyến tất cả trong một đầu tiên của Úc) được mua lại vào năm 2020.

Dom cho biết, với tư cách là người sáng lập hơn chục doanh nghiệp trong hơn 20 năm qua, anh có vinh dự được làm việc cùng với một số nhân tài giỏi nhất thế giới.

Ở vị trí vừa là người sáng lập và lãnh đạo, bạn có trách nhiệm vô cùng to lớn trong việc định hình môi trường làm việc cho những nhân tài này có thể phát triển, nơi mà những con người phi thường sẽ chọn đầu tư thời gian, năng lượng và sự sáng tạo

của họ để cháy hết mình - đây là một việc không hề nhỏ. Dom Pym, nhà sáng lập của Ferocia and Up cho biết, anh rất coi trọng vấn đề này trong nhiều năm khi nói đến việc tạo ra một nơi lý tưởng để làm việc.

Những yếu tố cần thiết: sức khỏe, lòng tin và tính linh hoạt

Tính minh bạch và lòng tin là chìa khóa đối với trải nghiệm tuyệt vời của khách hàng và đối với cả

văn hóa nội bộ. Tôi tin chắc rằng văn hóa và “mối quan hệ giữa công việc–gia đình” mà chúng ta tạo ra, cách chúng ta phát triển, cộng tác và giúp đỡ lẫn nhau, là lý do cho sự thành công của doanh nghiệp cho đến nay.

Nếu bạn thực sự cam kết mang lại cho nhóm của mình những gì họ cần để có một cuộc sống vui vẻ, môi trường làm việc lành mạnh, thì bạn sẽ nhận được từ họ sự gắn bó, năng suất và sự sáng tạo tăng theo cấp số nhân. Chúng ta cung cấp mức lương tốt, một huấn luyện viên thể chất, tất cả nguồn tài nguyên đào tạo cần thiết cho đội nhóm và quyền tự chủ để định hình công việc của họ và cách họ hoàn thành công việc.

Chính sách của chúng tôi là hỗ trợ và tin tưởng mọi thành viên trong đội nhóm, và với việc giữ chân 78% nhân viên trong suốt 9 năm kể từ khi thành lập, nhóm đã thể hiện cam kết của họ với chúng tôi. Họ chọn ở lại, bởi vì họ có thể làm việc ở mức độ cao nhất, ưu tiên cho gia đình của họ, và nếu họ cần thời gian nghỉ ngơi, hãy cho họ nghỉ ngơi.

Ví dụ, tại Ferocia, chúng tôi cung cấp chế độ nghỉ phép và nhân viên trung bình nghỉ khoảng năm tuần, cộng với thời gian khi họ cần để chăm sóc bản thân và gia đình của họ. Tính linh hoạt thực sự có vẻ khác với mọi nơi. Điều đó có nghĩa là bạn phải đến trường đón con mỗi ngày, nghỉ một buổi chiều để

duy trì sức khỏe tinh thần tốt, hoặc xây dựng lịch trình làm việc của bạn xung quanh các cam kết học tập.

Tất cả những ví dụ này (từ trong nhóm của chúng tôi), chứng minh lợi ích có được từ việc thiết lập lòng tin ban đầu. Bạn có thể làm việc với nhóm, ưu tiên sức khỏe tinh thần của họ, thúc đẩy các quy tắc làm việc bền vững và khuyến khích các phương pháp làm việc thông minh hơn.

Tập trung vào mục tiêu thống nhất

"Mục tiêu" cốt lõi của tổ chức không chỉ là những từ ngữ do các nhà lãnh đạo lựa chọn, được ghi trên những áp phích trên tường phòng họp, mà đó còn là nền tảng cho văn hóa hợp tác chặt chẽ. Đó là điều giúp nhóm làm việc chăm chỉ, và khiến mọi người cùng đi một hướng khi gặp khó khăn.

Up tồn tại để đưa con người từ một nơi mà tiền là nguyên nhân gây ra căng thẳng và lo lắng đến một nơi hạnh phúc hơn, nơi họ cảm thấy được trao quyền và kiểm soát tài chính của mình. Ví dụ: hầu hết trong số hơn 370.000 khách hàng của chúng tôi là người Úc trẻ tuổi, nhiều người trong số họ là nhân viên bán lẻ hoặc làm việc tại bệnh viện, vì vậy, khi dịch Covid-19 bắt đầu bùng phát, họ là một trong những người bị ảnh hưởng nặng nề nhất. Mục tiêu quan trọng nhất của chúng tôi trong thời gian đó là luôn sẵn sàng hỗ trợ những khách hàng đang gặp khó khăn và đảm bảo rằng họ có các công cụ và kiến thức để kiểm soát tài chính của mình. Toàn đội nhóm đã tập hợp lại thể thực hiện sứ mệnh, lấy năng lượng và tập trung vào mục đích. Chúng tôi đến làm việc vì mọi người cần chúng tôi (ngay cả khi “công việc” làm tại nhà). Chúng tôi có thể thấy rõ những dự án nào cần được tạm hoãn trong một thời gian và những dự án nào cần được tiếp tục, giống như các công cụ lập ngân sách mới của chúng tôi. Tất cả chúng tôi đều hiểu tại sao và chúng tôi bắt đầu làm việc.

Đây là sức mạnh của mục tiêu thống nhất. Nó cho bạn sự rõ ràng để đưa ra quyết định. Nó trao quyền cho nhóm của bạn để giúp doanh nghiệp tiến lên phía trước với mục tiêu cuối cùng rõ ràng trong tầm nhìn.

Ưu tiên và khen thưởng quá trình học tập và phát triển

Nếu bạn muốn có lòng tin từ đội nhóm của mình, bạn cần phải thường xuyên chứng minh rằng bạn đang đầu tư cho họ.

Học tập là ưu tiên hàng đầu đối với chúng tôi và chúng tôi biết mỗi người thích học theo những cách khác nhau. Mang đến nhiều cơ hội học tập là điều cần thiết để đảm bảo toàn bộ đội nhóm có thể cải thiện các kỹ năng của họ và cảm nhận thấy sự hoàn thành và phát triển.

Đối với những người học mang tính xã hội, các dự án hợp tác tự định hướng và các buổi học Demo thường xuyên là nền tảng học tập hoàn hảo. Tại Up, buổi học Demo vào thứ Sáu là buổi học thường xuyên được yêu thích. Chúng tôi gặp nhau mỗi tuần để chia sẻ những bài thuyết trình ngắn, vui nhộn về

mọi thứ, từ cách giải quyết một vấn đề về phần mềm gần đây, đến cách chúng tôi nói chuyện với khách hàng của mình, liệu một con “chim săn môi velociraptor” về mặt lý thuyết có thể mở một cánh cửa, hay cách chúng tôi thiết kế một loại bia mang tinh thần của thương hiệu chúng tôi. Không có rào cản để tiến vào bất cứ miền nào, ở bất kỳ cấp độ nào, đều được tôn vinh. Demo vui nhộn, mang tính xã hội và giúp chúng tôi gắn kết, luôn tôn vinh lẫn nhau, học hỏi nhau và tìm kiếm sự hợp tác tiếp theo.

Đối với những người học chính thức hơn, nhóm có thể được hưởng lợi từ việc đăng kí các khóa học đào tạo được trả phí, các khóa học trực tuyến hoặc ngân sách dành riêng để tham dự các hội nghị ở trong và ngoài nước. Chúng tôi đảm bảo tất cả những thứ này đều có sẵn.

Để phát triển nhóm hoặc đơn giản là khi cần thúc đẩy tinh thần, các hoạt động hợp tác và sáng tạo như chạy nước rút theo nhóm hoặc Hack Days là lý tưởng. Hack Days tại Up là một điểm nổi bật khác của công ty, cấp cho bất kỳ thành viên nào trong nhóm giấy phép để trải nghiệm cùng nhau

hoặc một mình về một dự án mới nào đó cần tự định hướng, học hỏi 'ghi nhớ' mà rất có thể sẽ không tạo ra kết quả tài chính trực tiếp cho công ty.

Và quan trọng là chúng ta học tốt hơn khi chúng ta nhận thấy rằng việc học không bao giờ kết thúc. Các nhà lãnh đạo của chúng tôi, nhiều người trong số họ là các chuyên gia trong lĩnh vực đã được công nhận, đã chia sẻ nơi họ đang học và yêu cầu đóng góp ý kiến cho công việc đang tiến hành. Việc tích cực chứng minh bạn luôn học hỏi, luôn luôn thất bại, ngay cả khi bạn đang ở trên đỉnh của trò chơi, là điều quan trọng.

Đo lường và hướng các nguồn lực đến các lĩnh vực để cải tiến

Ferocia - nhóm đứng sau Up, gần đây đã được vinh danh là một trong những nơi tốt nhất để làm việc trong lĩnh vực công nghệ của Úc. Chính các thành viên trong nhóm đã đề cử công ty và tự nguyện trải qua một quá trình khảo sát sâu. Họ muốn tôn vinh những điểm mạnh của chúng tôi và những gì chúng tôi làm tốt từ góc độ văn hóa, nhưng cũng phê phán và tìm hiểu những chỗ mà chúng tôi có thể cần phải cải thiện với tư cách là một đội nhóm.

Phản về văn hóa được xây dựng dựa trên lòng tin, khuyến khích học tập và phát triển. Đo lường và phản hồi dưới nhiều hình thức là điều cần thiết cho

văn hóa lành mạnh. Cũng giống như mọi thành viên trong nhóm xem xét những đánh giá công khai của khách hàng (chúng tôi theo dõi thời gian thực bởi vì công việc của chúng tôi giúp thế hệ người Úc tiếp theo thay vì sự lo lắng thì trở nên bình tĩnh hơn về tài chính), mọi người trong nhóm tham gia vào các chu kỳ phản hồi như Stop Start Keep.

Phản hồi và đo lường cần phải diễn ra ở tất cả các cấp của tổ chức. Nhóm lãnh đạo là số người đầu tiên tham gia vào các quy trình phản hồi nhóm trong toàn tổ chức của chúng tôi. Các nhà lãnh đạo thực sự thể hiện khả năng dễ tổn thương và cởi mở với những phê phán chứng tỏ nhóm mạnh mẽ. Nếu các nhà lãnh đạo tích cực cho phép mọi người trong nhóm thấy được bản thân họ một cách chân thực và khuyến khích mọi người đưa ra phản hồi và cách để họ cải thiện và phát triển, họ cũng sẽ cảm thấy an toàn và có thể tham gia vào các quá trình tương tự.

Mặc dù thật tuyệt vời khi được công nhận là một nơi lý tưởng để làm việc, tuy nhiên, chúng tôi vẫn cần phải hoàn thiện hơn nữa. Cũng giống như chúng tôi nói về phần mềm cũng như những thay đổi khi chúng tôi phát triển nó, chúng tôi cũng phải đối mặt với những thách thức mới khi nhóm phát triển và điều hướng các cách làm việc mới./.

Minh Phượng (Theo *Startupdaily*)